

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2004

Vyhlásené: 25. 6. 2004 Časová verzia predpisu účinná od: 1. 1.2006 do: 30.11.2008

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

377

ZÁKON

z 26. mája 2004

o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon upravuje

- a) podmienky ochrany ľudí pred vznikom závislosti od nikotínu ako návykovej a škodlivej zložky nachádzajúcej sa v tabaku a v tabakových výrobkoch, pred škodlivými účinkami fajčenia a pred inými spôsobmi používania tabakových výrobkov, ktoré poškodzujú zdravie fajčiarov a nefajčiarov bezprostredne vystavených účinkom fajčenia,
- b) podmienky predaja, výroby, označovania a uvádzania tabakových výrobkov do obehu.

§ 2

Základné pojmy

(1) Nikotín sú alkaloidy nikotínového typu.

(2) Decht je surový bezvodý a beznikotínový kondenzát dymu.

(3) Oxid uhoľnatý je bezfarebný plyn bez vône a bez zápachu, ktorý vzniká pri nedokonalom spaľovaní organických látok a je obsiahnutý v plynnej fáze cigaretového dymu.

(4) Na účely tohto zákona

- a) tabakové výrobky sú výrobky vyrobené z tabakovej suroviny alebo z technologicky upraveného tabaku, určené na fajčenie, žuvanie, šnupanie¹⁾ a cmúľanie, ak sú, hoci len čiastočne, vyrobené z tabaku,
- b) tabak určený na vnútorné použitie je každý výrobok určený na vnútorné použitie okrem toho, ktorý je určený na fajčenie alebo žuvanie, vyrobený úplne alebo čiastočne z tabaku, vo forme prášku alebo častíc alebo v kombinácii týchto foriem, najmä tých, ktoré sa uvádzajú v podobe porcií vo vrecúškach alebo v poréznych vrecúškach alebo vo forme, ktorá pripomína potravinové výrobky,
- c) fajčiareň je uzavretá a priamo vetrateľná miestnosť určená na fajčenie,
- d) fajčiarsky priestor je spravidla neuzavretý priestor, v ktorom je povolené fajčiť,

- e) škodlivé látky sú látky nachádzajúce sa v tabakových výrobkoch alebo v ich dyme a dechte so škodlivým účinkom na ľudský organizmus,
- f) uvádzanie tabakových výrobkov do obehu zahŕňa ponúkanie tabakových výrobkov na predaj, ich predaj alebo ponúkanie na spotrebu, ich skladovanie alebo prepravu na potreby predaja,
- g) zložka je akákoľvek látka alebo akákoľvek zložka okrem tabakového listu a iných prírodných alebo nespracovaných častí tabakovej rastliny, ktorá sa používa pri výrobe alebo príprave tabakového výrobku a naďalej je prítomná v hotovom výrobku, hoci aj v zmenenej forme, vrátane papiera, filtra, atramentov a lepidiel.

§ 3

Poskytovanie informácií o tabakových výrobkoch

(1) Výrobca, dovozca a distribútor tabakových výrobkov každoročne predkladajú Ministerstvu zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) správu uvádzajúcu všetky zložky používané pri výrobe tabakových výrobkov určených na predaj v Slovenskej republike.

(2) Správa podľa odseku 1 obsahuje dôvody použitia všetkých zložiek použitých pri výrobe tabakových výrobkov, ich funkciu a kategóriu a údaje o toxických zložkách v spálenej forme alebo v nespálenej forme, osobitne s uvedením účinkov na zdravie a na ich závislosť, ktoré má výrobca alebo dovozca tabakových výrobkov k dispozícii.

(3) Správa podľa odseku 1 obsahuje

- a) zoznam všetkých zložiek pridávaných do tabaku vo všetkých tabakových výrobkoch predávaných v Slovenskej republike; zložky sú zoradené v zozname v abecednom poradí a pre každú zložku sa uvádza najvyššie prípustné množstvo, ktoré nebolo prekročené, vypočítané na základe najvyššej miery použitia,
- b) zoznam všetkých zložiek používaných pri výrobe všetkých cigariet predávaných v Slovenskej republike podľa jednotlivých kategórií, ktorými sú
 1. cigaretový papier,
 2. lepidlá na záložky cigariet,
 3. farby na potlač cigaretového papiera,
 4. filtračné materiály,
 5. lepidlá na filter,
 6. filtrové prebaly,
 7. náustkové papiere,
 8. farby na potlač náustkových papierov,
- c) zoznam zložiek pridávaných do tabaku, tabakových výrobkov predávaných v Slovenskej republike podľa jednotlivých obchodných značiek; prírodné látky a umelé aromatické látky sa uvádzajú v súhrnnej forme.

(4) Zložky podľa odseku 3 písm. b) sa uvádzajú v zozname zoradené v zostupnom poradí na základe ich hmotnosti s uvedením najvyššie prípustného množstva, ktoré nebolo prekročené pri každej kategórii, vypočítaného na základe najvyššej miery použitia pri jednotlivjej obchodnej značke.

(5) Ministerstvo na účel informovania spotrebiteľov zabezpečí uverejnenie informácií poskytnutých zo správy podľa odseku 1 a zo zoznamu podľa odseku 3 písm. a) v miestnej tlači a prostredníctvom internetu.

(6) Ministerstvo oznamuje Európskej komisii všetky údaje a informácie vyplývajúce z právneho aktu Európskych spoločenstiev a Európskej únie.

§ 4 **Varovné označenia**

(1) Na každom spotrebiteľskom balení tabakového výrobku okrem tabakového výrobku, ktorý nie je určený na fajčenie, musí byť uvedené všeobecné varovanie, dodatočné varovanie a na spotrebiteľskom balení cigariet aj údaje o obsahu škodlivých látok a číslo šarže alebo jeho ekvivalent v podobe miesta a času výroby.

(2) Všeobecné varovania sú:

- a) „Fajčenie zabíja“/„Fajčenie môže zabíjať“,
- b) „Fajčenie vážne škodí vám a ostatným okolo vás“.

(3) Všeobecné varovania podľa odseku 2 sa musia pravidelne obmieňať; musia byť vytlačené na prednej strane spotrebiteľského balenia tabakového výrobku a na každom ďalšom vonkajšom obale používanom pri maloobchodnom predaji tabakového výrobku okrem dodatočných priehľadných obalov.

(4) Dodatočné varovania sú:

- a) „Fajčiari zomierajú mladší“,
- b) „Fajčenie upcháva cievy a spôsobuje srdcové choroby“,
- c) „Fajčenie spôsobuje rakovinu pľúc“,
- d) „Fajčenie v tehotenstve škodí vášmu dieťaťu“,
- e) „Chráňte deti: nenechajte ich dýchať váš dym“,
- f) „Váš lekár alebo váš lekárnik vám môžu pomôcť prestať fajčiť“,
- g) „Fajčenie je vysoko návykové, nezačínajte s ním“,
- h) „Ak prestanete fajčiť, znížite riziko smrteľných srdcových chorôb a pľúcnych chorôb“,
- i) „Fajčenie môže spôsobiť pomalú a bolestnú smrť“,
- j) „Obráťte sa o pomoc, ak chcete prestať fajčiť: poraďte sa s vaším lekárom“,
- k) „Fajčenie môže znížiť prietok krvi a spôsobuje impotenciu“,
- l) „Fajčenie spôsobuje starnutie pokožky“,
- m) „Fajčenie môže poškodiť spermie a znížiť plodnosť“,
- n) „Dym obsahuje benzén, nitrozamíny, formaldehyd a kyanovodík“.

(5) Dodatočné varovania podľa odseku 4 sa musia obmieňať, musia byť vytlačené na zadnej strane spotrebiteľského balenia tabakového výrobku a na každom ďalšom vonkajšom obale používanom pri maloobchodnom predaji výrobku okrem dodatočných priehľadných obalov.

(6) Tabakové výrobky, ktoré nie sú určené na fajčenie, musia mať na každom spotrebiteľskom balení tabakového výrobku uvedené toto varovanie: „Tento tabakový výrobok môže poškodiť vaše zdravie a je návykový“. Toto varovanie musí byť vytlačené na najlepšie viditeľnom povrchu spotrebiteľského balenia tabakového výrobku a na každom ďalšom vonkajšom obale určenom pre spotrebiteľa, ktorý sa používa pri maloobchodnom predaji výrobkov okrem dodatočných priehľadných obalov.

(7) Všeobecné varovanie podľa odseku 2 a varovanie podľa odseku 6 musí pokrývať najmenej

30 % prednej strany balenia tabakového výrobku. Dodatočné varovanie podľa odseku 4 musí pokrývať najmenej 40 % zadnej strany balenia tabakového výrobku; na tabakových výrobkoch iných ako cigarety, ktorých najlepšie viditeľný povrch balenia presahuje 75 cm², všeobecné varovanie a dodatočné varovanie musia každé osobitne pokrývať plochu najmenej 22,5 cm².

(8) Varovné označenia podľa odseku 1 musia byť

- a) uvedené v štátnom jazyku,
- b) vytlačené čiernym tučným písmom typu Helvetica na bielom podklade; bodová veľkosť písma musí zaberáť čo najväčšiu časť plochy určenej na varovné označenie a čo najväčšiu časť plochy určenej na údaje o obsahu škodlivých látok,
- c) vytlačené malými písmenami okrem prvého písmena a tam, kde si to gramatické pravidlá vyžadujú,
- d) vycentrované na ploche, na ktorej majú byť vytlačené, rovnobežne s horným okrajom balenia,
- e) lemované čiernym okrajom širokým najmenej 3 mm, ale najviac 4 mm, ktorý nesmie narušiť čitateľnosť varovných označení a údajov o obsahu škodlivých látok, okrem výrobkov uvedených v odseku 6; okraje sa započítajú do plochy požadovanej pre texty.

(9) Varovné označenia podľa odseku 1 nesmú byť umiestnené na kontrolných známkach. Musia byť vytlačené neodstrániteľne a nezmazateľne a nesmú byť skryté, prekryté alebo narušené iným textom, obrázkom alebo otvorením spotrebiteľského balenia. Ak ide o tabakové výrobky iné ako cigarety, varovné označenia môžu byť pripevnené prostredníctvom samolepiek za predpokladu, že sú neodstrániteľné.

(10) Na spotrebiteľskom balení tabakových výrobkov sa zakazuje používať klamlivé texty, názvy, ochranné známky a obrazové alebo iné znaky naznačujúce, že určitý tabakový výrobok je menej škodlivý ako ostatné výrobky; tým nie je dotknutá povinnosť uvádzania údajov o obsahu škodlivých látok podľa § 5 ods. 6. Zakazuje sa používať rovnocenné výrazy v iných jazykoch.

§ 5 **Škodlivé látky**

(1) Obsah dechtu nesmie prekročiť 10 mg v 1 cigarete (ďalej len „mg/cig.“).

(2) Obsah nikotínu nesmie prekročiť 1 mg/cig.

(3) Obsah oxidu uhoľnatého nesmie prekročiť 10 mg/cig.

(4) Obsahy dechtu, nikotínu, oxidu uhoľnatého v cigaretách a správnosť údajov o obsahu dechtu a nikotínu uvádzaných na spotrebiteľských baleniach cigariet sa určujú a overujú podľa medzinárodných noriem (ISO). Interval spoľahlivosti pre oxid uhoľnatý do vykonania revízie príslušnej technickej normy je na úrovni +/- 25 %, avšak najnižšia dosiahnuteľná hodnota uvedeného intervalu spoľahlivosti je +/- 1,5 mg/cig.

(5) Skúšky na overovanie správnosti deklarovaných údajov podľa odseku 4 vykonávajú akreditované skúšobné laboratóriá.²⁾ Zoznam akreditovaných skúšobných laboratórií spoločne so stanovenými kritériami používanými pri schvaľovaní laboratórií zasiela ministerstvo Európskej komisii.

(6) Údaje o obsahu škodlivých látok podľa odsekov 1 až 3 sa uvádzajú na jednej z bočných strán spotrebiteľského balenia cigariet, a to tak, aby údaje zaberali najmenej 10 % povrchu bočnej strany spotrebiteľského balenia cigariet, na ktorom sú vytlačené.

(7) Údaje o obsahu škodlivých látok podľa odseku 6 sa uvádzajú takto:

- a) „Nikotín: x mg/cig., kde x je číslo s jedným desatinným miestom“,
- b) „Decht: x mg/cig., kde x je celé číslo“,
- c) „CO: x mg/cig., kde x je celé číslo“.

§ 6

Predaj tabakových výrobkov

(1) Zakazuje sa predaj tabakových výrobkov

- a) v predajniach potravín okrem predajní, ktoré majú na predaj tabakových výrobkov vyčlenený samostatný priestor alebo stojan,
- b) v predajniach s tovarom určeným pre deti,
- c) v bufetoch nachádzajúcich sa v predškolských zariadeniach a na detských ihriskách, v základných školách, v stredných školách a v školských zariadeniach, na vysokých školách, v študentských domovoch,
- d) v zdravotníckych zariadeniach a v zariadeniach sociálnych služieb vrátane stánkov, bufetov a iných predajných miest, ktoré sa nachádzajú v areáli týchto zariadení,
- e) formou podomového predaja a zásielkového predaja,
- f) v spotrebiteľskom balení cigariet s obsahom menším ako desať kusov.

(2) Zakazuje sa predávať tabakové výrobky osobám mladším ako 18 rokov.

(3) Každý, kto predáva tabakové výrobky, je povinný odoprieť ich predaj osobe, ktorá je mladšia ako 18 rokov.

(4) Zakazuje sa uvádzať do obehu tabak určený na vnútorné použitie.

(5) Predaj tabakových výrobkov zo stojana a z automatu je povolený len vtedy, ak je zabezpečená obsluha stojana a automatu dospelým predávajúcim.

(6) Zakazuje sa predaj výrobkov napodobňujúcich tvar a vzhľad tabakových výrobkov alebo tabakových potrieb vo forme potravinárskych výrobkov, alebo hračiek.

§ 7

Zákaz fajčenia

(1) Zakazuje sa fajčiť

- a) v prostriedkoch pravidelnej osobnej železničnej dopravy okrem vyhradených vozňov, v prostriedkoch ostatnej vnútroštátnej pravidelnej osobnej dopravy, v čakárňach a v prístreškoch na zastávkach vnútroštátnej pravidelnej osobnej dopravy, na krytých nástupištiach a v uzavretých verejných priestoroch súvisiacich s touto dopravou určených pre cestujúcich, na otvorených nástupištiach vo vzdialenosti 4 metre od vymedzenej plochy nástupíšť,
- b) v zdravotníckych zariadeniach,
- c) v základných školách, v stredných školách a v školských zariadeniach, v predškolských zariadeniach a v priestoroch detských ihrisk,
- d) vo vysokých školách a v študentských domovoch,
- e) v zariadeniach sociálnych služieb okrem fajčiarní vyhradených pre zamestnancov,
- f) v kultúrnych zariadeniach a v uzavretých športových zariadeniach,

- g) vo verejne prístupných priestoroch úradných budov a zariadení, obchodov, divadiel, kín, výstavísk, múzeí a galérií,
- h) v zariadeniach spoločného stravovania okrem tých zariadení spoločného stravovania, ktoré majú oddelenú časť pre fajčiarov,
- i) v cukrárnach a v zariadeniach rýchleho stravovania,
- j) v priestoroch, v ktorých sú mladiství vo väzbe alebo v ktorých vykonávajú trest odňatia slobody.

(2) Zákaz fajčenia na pracoviskách ustanovuje osobitný predpis.³⁾

(3) Obec môže všeobecne záväzným nariadením obmedziť alebo zakázať fajčenie aj na iných verejne prístupných miestach.

§ 8

Povinnosti fyzických osôb-podnikateľov a právnických osôb

(1) Fyzická osoba-podnikateľ a právnická osoba sú povinné

- a) utvárať podmienky na zabezpečenie ochrany nefajčiarov pred škodlivým vplyvom tabakového dymu,
- b) zabezpečovať dodržiavanie zákazov a obmedzení podľa tohto zákona.

(2) Každý, kto predáva tabakové výrobky, je povinný upozorniť verejnosť na zákaz podľa § 6 ods. 2 oznamom umiestneným na viditeľnom mieste.

(3) Fyzická osoba-podnikateľ a právnická osoba, ktoré prevádzkujú zariadenia, v ktorých je zakázané fajčenie, sú povinní upozorniť verejnosť na zákaz fajčenia oznamom, ktorý musí byť umiestnený na viditeľnom mieste.

§ 9

Kontrola

(1) Kontrolu dodržiavania tohto zákona sú povinné vykonávať tieto kontrolné orgány:

- a) Slovenská obchodná inšpekcia,
- b) Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky,
- c) orgány na ochranu zdravia,⁴⁾
- d) obec,
- e) prevádzkovatelia železničnej, autobusovej a ostatnej pravidelnej osobnej dopravy,
- f) orgány inšpekcie práce.

(2) Zistené porušenia zákona podľa § 4 a 6 kontrolné orgány uvedené v odseku 1 písm. b) až f) bezodkladne oznámia Slovenskej obchodnej inšpekcii.

(3) Zistené porušenia zákona podľa § 4 až 7 kontrolné orgány uvedené v odseku 1 písm. a), b), d) až f) oznamujú Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky.

(4) Kontrolu dodržiavania tohto zákona na pracoviskách sú oprávnené vykonávať okrem zamestnávateľov orgány inšpekcie práce a orgány na ochranu zdravia.⁴⁾

§ 10 **Správne delikty**

(1) Slovenská obchodná inšpekcia uloží pokutu od 10 000 Sk do 200 000 Sk fyzickej osobe-podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá pri maloobchodnej činnosti predáva tabakové výrobky neoznačené na spotrebiteľskom balení varovnými označeniami podľa § 4.

(2) Slovenská obchodná inšpekcia uloží pokutu od 10 000 Sk do 200 000 Sk fyzickej osobe-podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá nerešpektuje zákaz alebo obmedzenie predaja tabakových výrobkov podľa § 6.

(3) Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky uloží pokutu od 100 000 Sk do 10 000 000 Sk, ak sa konania podľa odsekov 1 a 2 dopustí výrobca, dovozca alebo distribútor tabakových výrobkov pri veľkoobchodnej činnosti smerujúcej k uvádzaniu týchto tabakových výrobkov do obehu.

(4) Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky uloží pokutu od 100 000 Sk do 10 000 000 Sk, ak sa konania podľa odseku 2 dopustí výrobca alebo dovozca tabakových výrobkov pri maloobchodnej činnosti smerujúcej k uvádzaniu týchto tabakových výrobkov do obehu.

(5) Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky uloží pokutu od 100 000 Sk do 10 000 000 Sk, ak výrobca tabakových výrobkov pri veľkoobchodnej činnosti poruší ustanovenie o prekročení obsahu škodlivých látok podľa § 5.

(6) Pokuty podľa tohto zákona možno uložiť do dvoch rokov odo dňa, keď kontrolný orgán zistil porušenie povinností, najneskôr však do piatich rokov odo dňa, keď bola povinnosť porušená.

(7) Pri ukladaní pokút sa prihliada na závažnosť porušenia povinností, čas trvania a na vzniknuté alebo hroziace škodlivé následky na zdravie.

(8) Výnosy z pokút uložených Slovenskou obchodnou inšpekciou a Štátnou veterinárnou a potravinovou správou Slovenskej republiky sú príjmom štátneho rozpočtu.

(9) Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na ukládanie pokút všeobecné predpisy o správnom konaní.³⁾

§ 11 **Priestupky**

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) poruší zákaz fajčenia podľa § 7 ods. 1 písm. a),
- b) poruší zákaz fajčenia podľa § 7 ods. 1 písm. b) až i),
- c) umožní užívať tabakové výrobky osobe mladšej ako 18 rokov.

(2) Za priestupky uvedené v odseku 1 písm. a) a b) možno uložiť pokutu do 10 000 Sk.

(3) Za priestupok uvedený v odseku 1 písm. c) možno uložiť pokutu do 15 000 Sk.

(4) Priestupky uvedené v odseku 1 písm. a) prejednávajú obce; v blokovom konaní ich môžu prejednávať aj orgány Železničnej polície.

(5) Priestupky uvedené v odseku 1 písm. b) a c) prejednávajú regionálne úrady verejného zdravotníctva;⁴⁾ v blokovom konaní ich môžu prejednávať aj orgány uvedené v § 9 ods. 1 písm. a), b), d) a f).

(6) Na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahujú všeobecné predpisy o priestupkoch.⁶⁾

(7) Výnosy z pokút za priestupky sú príjmom štátneho rozpočtu okrem výnosov z pokút za priestupky uložené obcou, ktoré sú príjmom obce.

§ 12

Prechodné ustanovenia

(1) Tabakové výrobky, ktoré nespĺňajú požiadavky podľa § 4, a cigarety aj požiadavky podľa § 5, možno vyrábať a dovážať na územie Slovenskej republiky najneskôr do 31. októbra 2004; obsah nikotínu v nich nesmie prekročiť 1,2 mg/cig. a obsah dechtu nesmie prekročiť 12 mg/cig.

(2) Uvádzanie cigariet podľa odseku 1 do obehu sa musí skončiť najneskôr do 31. mája 2005.

(3) Uvádzanie tabakových výrobkov okrem cigariet podľa odseku 1 do obehu sa musí skončiť najneskôr do 31. mája 2005.

(4) Výrobca a dovozca tabakových výrobkov predložia ministerstvu po prvýkrát správu podľa § 3 najneskôr do 1. decembra 2004.

§ 13

Záverečné ustanovenie

Týmto zákonom sa preberá právny akt Európskych spoločenstiev a Európskej únie uvedený v prílohe.

§ 14

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa zákon č. 67/1997 Z. z. o ochrane nefajčiarov v znení zákona č. 147/2001 Z. z., zákona č. 553/2001 Z. z., zákona č. 23/2002 Z. z. a zákona č. 128/2002 Z. z.

Čl. VI

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2004.

Rudolf Schuster v. r.

Pavol Hrušovský v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

**Príloha
k zákonu č. 377/2004 Z. z.****ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNÝCH AKTOV EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV A EURÓPSKEJ
ÚNIE**

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/37/ES z 5. júna 2001 o aproximácii zákonov, iných predpisov a administratívnych opatrení členských štátov týkajúcich sa výroby, uvádzania a predaja tabakových výrobkov (Ú. v. ES L 194, 18. 07. 2001).

- 1) § 13 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov.
- 2) Zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 3) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov.
- 4) § 18 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 5) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.
- 6) Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

